

PRIM MINISTRU

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la *proiectul de Lege privind instituirea unui ajutor de stat pentru acordarea de despăgubiri producătorilor agricoli afectați de fenomene meteorologice nefavorabile*, provenit dintr-o propunere legislativă, inițiată de domnul deputat PSD Alexandru Stănescu împreună cu un grup de parlamentari PSD (**Bp. 175/2020, L275/2020**).

I. Principalele reglementări

Inițiativa legislativă are ca obiect de reglementare stabilirea cadrului legal pentru instituirea unei scheme de ajutor de stat, având ca obiectiv acordarea de despăgubiri producătorilor agricoli afectați de fenomene meteorologice nefavorabile.

II. Observații

1. Schema de ajutor de stat este stabilită în conformitate cu prevederile cuprinse în Partea II, Cap. 1, Secțiunea 1.2.1.2 („Ajutoarele pentru compensarea pagubelor provocate de un fenomen meteorologic nefavorabil care poate fi asimilat unei calamități naturale”) din *Orientările Uniunii Europene privind ajutoarele de stat în sectoarele*

agricol și forestier și în zonele rurale în perioada 2014-2020 (2014/C 204/01).

Potrivit dispozițiilor menționate, ajutoarele acordate fac obiectul următoarelor condiții (punctul 348):

- autoritatea competentă a statului membru în cauză a recunoscut în mod oficial că evenimentul reprezintă un fenomen meteorologic nefavorabil care poate fi asimilat unei calamități naturale și

- există o legătură cauzală directă între fenomenul meteorologic nefavorabil care poate fi asimilat unei calamități naturale și pagubele suferite de întreprindere.

Orientările permit statelor membre să stabilească, după caz, criterii în avans, pe baza cărora recunoașterea formală menționată la punctul (348) litera (a) se consideră acordată (punctul 349).

De asemenea, ajutoarele și orice altă plată primită în scopul compensării pagubelor, inclusiv plățile furnizate în cadrul altor măsuri naționale sau ale Uniunii ori în cadrul polițelor de asigurare pentru pagubele pentru care se acordă ajutor, trebuie limitate la 80% din costurile eligibile (punctul 362).

În raport cu prevederile art. 10 din inițiativa legislativă reiese că schema de ajutor de stat preconizată nu a fost notificată Comisiei Europene, contravenind astfel principiilor instituite la art. 107-109 din *Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene* (TFUE). Potrivit art. 108 alin. (3) și (4) din TFUE, Comisia Europeană este informată în timp util, pentru a-și prezenta observațiile cu privire la proiectele care urmăresc să instituie sau să modifice ajutoarele de stat, iar înainte de pronunțarea unei decizii finale de către Comisie, statul membru în cauză nu poate pune în aplicare măsurile preconizate.

În acest sens sunt și prevederile art. 3 alin. (1) și (2) din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 77/2014 privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat, precum și pentru modificarea și completarea Legii concurenței nr. 21/1996*, act normativ care a transpus în legislația națională prevederile art. 106-109 din TFUE. Potrivit acestor dispoziții,

„(1) *Cu excepția cazului în care se prevede altfel în regulamentele Uniunii Europene adoptate în temeiul art. 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene sau în temeiul altor dispoziții relevante din acesta, orice intenție de acordare a unui ajutor de stat nou se notifică în timp util Comisiei Europene.*

(2) *Ajutorul de stat nou, supus obligației de notificare, poate fi acordat numai după autorizarea acestuia de către Comisia Europeană sau*

după ce acesta este considerat a fi fost autorizat în conformitate cu prevederile art. 4 alin. (6) din Regulamentul (UE) 2015/1.589”.

Din această perspectivă, prin raportare la normele naționale anterior menționate rezultă cu claritate că intrarea în vigoare a legii va naște drepturi și obligații pentru destinatarii avuți în vedere (furnizori de ajutor de stat și beneficiari), deși conform normelor TFUE anterior citate, *„înainte de pronunțarea unei decizii finale, statul membru în cauză nu poate pune în aplicare măsurile preconizate”.*

În acest context, menționăm că deși actul juridic civil este compatibil cu condiția suspensivă sau rezolutorie, legea care are ca finalitate reglementarea de relații sociale de o manieră generală, este incompatibilă cu condiția ca modalitate a actului juridic dat fiind că în funcție de îndeplinirea sau neîndeplinirea condiției ar urma ca actul normativ să ajungă să fie suspus efectului rezolutoriu sau suspensiv, după caz, al condiției, ceea ce nu corespunde condițiilor esențiale ale activității de legiferare.

2. Având în vedere obiectul inițiativei legislative, semnalăm că potrivit art. 3 alin. (4) din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 77/2014*, *„Instituirea măsurilor de ajutor de stat sau de minimis se va face în urma unor analize de oportunitate și impune inițiatorului/furnizorului, după caz, elaborarea, în condițiile legii, a unor acte normative sau administrative, după caz, prin care se instituie scheme de ajutor de stat sau de minimis sau ajutoare de stat individuale sau de minimis, care trebuie să prevadă cel puțin următoarele elemente: obiectivul, modalitatea acordării ajutorului de stat sau de minimis, beneficiari, perioada de aplicare, cuantumul fondurilor alocate în acest scop din bugetul furnizorului, prevederea europeană aplicabilă în temeiul căreia a fost instituită măsura de ajutor de stat sau de minimis, în conformitate cu legislația în domeniu”.*

Din analiza conținutului inițiativei legislative rezultă cu claritate faptul că schema de ajutor de stat preconizată nu prevede norme referitoare la perioada de aplicare, respectiv cuantumul fondurilor alocate în acest scop din bugetul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, în calitate de autoritate competentă cu implementarea schemei.

Prin urmare, schema de ajutor de stat este necorelată cu prevederile de drept comun în materie și instituie norme incomplete de natură să conducă la o aplicare neunitară determinând caracterul neprevizibil al reglementării, contrar art. 1 alin. (5) din Constituție.

3. Având în vedere modul de reglementare al prevederilor art. 1 alin. (5) lit. a), art. 2 alin. (2) și art. 5 din inițiativa legislativă se creează premisele unor vicii de neconstituționalitate prin raportare la art. 1 alin. (5) din Constituție, dat fiind caracterul neclar al reglementării, astfel:

- art. 1 alin. (5) lit. a) reprezintă o redare fidelă a definiției cuprinse la *Capitolul 2, pct. 2.4 – Definiții, paragraful 35, subpunctul 4 din Orientările Uniunii Europene 2014/C/204/01*, care, dat fiind modul general în care este formulat, conceput de natură să se aplice pe întreg teritoriul Uniunii Europene, lăsând astfel o marjă de apreciere statelor membre, nu satisface condițiile de claritate și previzibilitate solicitate pentru elaborarea actelor normative la nivel național.

- ipoteza prevăzută la art. 2 alin. (2) din inițiativa legislativă este neclară de vreme ce nu rezultă ce comisie au în vedere inițiatorii, în raport de ce dispoziții legale este constituită, respectiv nici cum se va determina evaluarea pagubei, având în vedere că schema de ajutor de stat nu instituie criterii în acest sens.

- în lipsa unor criterii suplimentare norma cuprinsă la art. 5 din inițiativa legislativă este neclară în condițiile în care nu rezultă ce categorii de sume și beneficiari, respectiv situații centralizatoare lunare întocmesc Direcțiile de agricultură județene, în ce scop, respectiv dacă există o procedură care stă la baza acestei obligații.

4. La art. 9 alin. (4) din inițiativa legislativă era necesar ca inițiatorii să stabilească un termen în cadrul căruia Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale să emită ordinul preconizat.

5. Având în vedere că prezenta schema de ajutor de stat se întemeiază pe *Orientările Uniunii Europene 2014/C/204/01*, atragem atenția asupra faptului că intervenția trebuie să fie conformă cu prevederile unionale ce stau la baza acesteia. Or, definiția fenomenului meteorologic nefavorabil care poate fi asimilat unei calamități naționale prevăzută de art. 1 alin. (5) lit. c) din inițiativa legislativă se îndepărtează de aceeași noțiune reglementată de *Orientările Uniunii Europene 2014/C/204/01*.

6. Menționăm faptul că intervenția de la art. 10 teza finală conform căreia „în cazul în care Comisia Europeană nu emite o decizie de aprobare a schemei de ajutor de stat, sumele plătite beneficiarilor vor rămâne definitiv suportate de la bugetul de stat și nu vor fi solicitate spre returnare de către beneficiari” este contrară prevederilor art. 107-109 din

TFUE. Astfel, adoptarea proiectului în această formă este de natură să încalce dispozițiile art. 1 alin. (5) și art. 148 alin. (2) și (4) din *Constituție* de vreme ce adoptarea și aplicarea schemei de ajutor de stat se poate realiza doar ulterior acceptării acesteia de către Comisia Europeană. Or, în măsura în care Comisia constată că schema de ajutor de stat nu este compatibilă cu piața internă, în conformitate cu articolul 107 alineatul (3) litera c) din TFUE, sumele reprezentând ajutor de stat se recuperează de la beneficiar.

7. Semnalăm că modalitatea de reglementare prin folosirea sintagmelor „*conform legislației specifice*”, „*potrivit legislației în vigoare*” sau „*în conformitate cu prevederile legislației în vigoare*” este contrară normelor de tehnică legislativă, respectiv art. 39 alin. (1) din *Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare*. Astfel, sunt relevante considerentele *Deciziei nr. 17/2015*¹ prin care s-a precizat că „*în ceea ce privește aspectele referitoare la criteriile de claritate, precizie, previzibilitate și predictibilitate pe care un text de lege trebuie să le îndeplinească, Curtea constată că autoritatea legiuitoare, Parlamentul sau Guvernul, după caz, are obligația de a edicta norme care să respecte trăsăturile menționate. Potrivit art. 8 alin. (4) teza întâi din Legea nr. 24/2000, „textul legislativ trebuie să fie formulat clar, fluent și inteligibil, fără dificultăți sintactice și pasaje obscure sau echivoce”, iar potrivit art. 36 alin. (1) din aceeași lege „actele normative trebuie redactate într-un limbaj și stil juridic specific normativ, concis, sobru, clar și precis, care să excludă orice echivoc, cu respectarea strictă a regulilor gramaticale și de ortografie”. Curtea constată că prin reglementarea normelor de tehnică legislativă legiuitorul a impus o serie de criterii obligatorii pentru adoptarea oricărui act normativ, a căror respectare este necesară pentru a asigura sistematizarea, unificarea și coordonarea legislației, precum și conținutul și forma juridică adecvate pentru fiecare act normativ. Astfel, respectarea acestor norme concură la asigurarea unei legislații care respectă principiul securității raporturilor juridice, având claritatea și previzibilitatea necesară”.*

¹ asupra obiecției de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii privind securitatea cibernetică a României

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate, **Guvernul nu susține adoptarea acestei inițiative legislative.**

Cu stimă,

Ludovic ORBAN

PRIM-MINISTRU

Domnului deputat **Ion Marcel CIOLACU**
Președintele Camerei Deputaților